

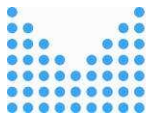
MINISTERSTVO VNITRA
Poradní sbor náměstka ministra vnitra pro státní službu
k zákonu o státní službě

Závěr č. 35

**ze zasedání poradního sboru náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu
o státní službě ze dne 4. září 2020**

Zproštění výkonu služby ve vztahu k dovolené, dočasné neschopnosti státního zaměstnance k výkonu služby a zápočtu praxe

I. Doba, po kterou byl státní zaměstnanec zproštěn výkonu služby na základě usnesení o zahájení trestního stíhání nebo z důvodu vazby, se pro účely vzniku práva na dovolenou nepovažuje za výkon práce (služby), došlo-li k pravomocnému odsouzení státního zaměstnance pro úmyslný trestný čin nebo pro trestný čin proti pořádku ve věcech veřejných z nedbalosti, bylo-li jeho trestní stíhání podmíněně zastaveno nebo bylo-li rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání. Doba, po kterou byl státní zaměstnanec zproštěn výkonu služby na návrh kárné komise, se pro účely vzniku práva na dovolenou nepovažuje za výkon práce (služby), bylo-li státnímu zaměstnanci v kárném řízení uděleno kárné opatření podle § 89 odst. 2 písm. c) nebo d) zákona o státní službě. Služební orgán může státnímu zaměstnanci určit čerpání dovolené také na dobu, kdy je státní zaměstnanec zproštěn výkonu služby na základě usnesení o zahájení trestního stíhání nebo na návrh kárné komise, nebrání-li naplnění smyslu dovolené podstatným způsobem okolností přímo související s trestním stíháním nebo kárným řízením. Za dobu dovolené, čerpané v době zproštění výkonu služby na základě usnesení o zahájení trestního stíhání nebo na návrh kárné komise, přísluší státnímu zaměstnanci náhrada platu ve výši průměrného výdělku ve smyslu § 103 odst. 3 zákona o státní službě. Čerpáním dovolené se zproštění výkonu služby nepřerušuje, ani nestaví.

II. Státní zaměstnanec zproštěný výkonu služby, který je ošetřujícím lékařem uznán dočasně neschopným k výkonu služby, je povinen služební úřad o své dočasné neschopnosti k výkonu služby bez zbytečného odkladu uvědomit; svou dočasnou neschopnost k výkonu služby přitom není povinen prokazovat. Státnímu zaměstnanci zproštěnému výkonu služby přísluší po dobu, kdy je na základě rozhodnutí ošetřujícího lékaře o dočasné pracovní neschopnosti uznán dočasně neschopným k výkonu služby, plat podle § 48 odst. 3 zákona o státní službě. Dočasná neschopnost státního zaměstnance k výkonu služby není překážkou pro jeho zproštění výkonu služby.

III. Nebyl-li státní zaměstnanec pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro trestný čin proti pořádku ve věcech veřejných z nedbalosti, nebylo-li jeho trestní stíhání podmíněně zastaveno nebo nebylo-li rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, nebo nebylo-li státnímu zaměstnanci v kárném řízení uloženo kárné opatření podle § 89 odst. 2 písm. c) nebo d) zákona o státní službě, započítá se po skončení trestního stíhání nebo kárného řízení doba šesti měsíců zproštění výkonu služby do doby započitatelné praxe pro účely zařazení státního zaměstnance do platového stupně příslušné platové třídy. Delší dobu zproštění výkonu služby lze do započitatelné praxe započítat pouze při zachování principu rovnosti v odměňování a účelu stanoveného postupu v platových stupních podle diferenciované míry započitatelné praxe spočívajícího v ocenění vyšší míry výkonnosti v důsledku získání vyšší míry zkušeností a dovedností. Pokud služební orgán povolí státnímu zaměstnanci v době zproštění výkonu služby výkon jiné výdělečné činnosti, započítává se doba této výdělečné činnosti podle pravidel uvedených v § 3 odst. 2 nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců (v plném rozsahu doba výkonu obdobných činností, jaké jsou požadovány na příslušném služebním místě, v rozsahu nejvýše dvou třetin doba jiné praxe, a to v závislosti na míře její využitelnosti pro výkon služby na příslušném služebním místě).

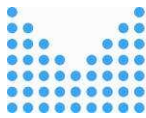
Odůvodnění

Tento závěr poradního sboru náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu o státní službě (dále jen „poradní sbor“) nahrazuje bod IV. až VI. závěru č. 8 ze zasedání poradního sboru ze dne 23. září 2016 – „Zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů a zproštění výkonu služby na základě usnesení o zahájení trestního stíhání“, tedy části týkající se zproštění výkonu služby na základě usnesení o zahájení trestního stíhání nebo z důvodu vazby. Poradní sbor závěr doplnil o řešení vztahu institutu dovolené, dočasné neschopnosti k výkonu služby a zápočtu praxe a institutu zproštění výkonu služby služebním orgánem na návrh kárné komise, který byl do § 48 zákona o státní službě doplněn zákonem č. 144/2017 Sb. s účinností od 1. června 2017. Poradní sbor změnil bod IV. závěru, který se týká vztahu institutu dovolené k institutu zproštění výkonu služby ve věci možnosti služebního orgánu určit státnímu zaměstnanci čerpání dovolené na dobu, kdy je státní zaměstnanec zproštěn výkonu služby. Poradní sbor dále změnil bod V. závěru, který se týká vztahu institutu zproštění výkonu služby k institutu dočasné neschopnosti státního zaměstnance k výkonu služby. Důvodem této změny je jednak zrušení karenční doby s účinností od 1. července 2019 a zavedení povinné e-neschopenky s účinností od 1. ledna 2020 a jednak částečný vnitřní nesoulad závěru v otázce povinnosti státního zaměstnance zproštěného výkonu služby uvědomit služební úřad o skutečnosti, že byl státní zaměstnanec uznán ošetřujícím lékařem dočasně neschopným k výkonu služby.

Poradní sbor se zabýval vztahem institutu zproštění výkonu služby upraveného v § 48 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě (dále jen „zákon o státní službě“), k institutu dovolené a institutu dočasné neschopnosti k výkonu služby, a otázkou, zda lze dobu zproštění výkonu služby započítat do doby započitatelné praxe pro účely zařazení státního zaměstnance do platového stupně.

I. Zproštění výkonu služby a dovolená

Ve vztahu institutu zproštění výkonu služby na základě usnesení o zahájení trestního stíhání nebo z důvodu vazby nebo na návrh kárné komise a institutu dovolené se poradní sbor

zabýval otázkami, zda má doba zproštění výkonu služby vliv na vznik práva na dovolenou a zda lze státnímu zaměstnanci určit čerpání dovolené na dobu zproštění výkonu služby.

Podle § 48 odst. 1 zákona o státní službě se státní zaměstnanec na základě usnesení o zahájení trestního stíhání pro úmyslný trestný čin nebo trestný čin proti pořádku ve věcech veřejných z nedbalosti zproští výkonu služby až do skončení trestního stíhání. Státní zaměstnanec se dále zproští výkonu služby, byl-li vzat do vazby, a to po dobu jejího trvání. Na návrh kárné komise může být státní zaměstnanec dále zproštěn výkonu služby, bylo-li proti němu zahájeno kárné řízení pro důvodné podezření ze spáchání zvláště závažného kárného provinění, pokud by jeho ponechání ve výkonu služby ohrožovalo řádný výkon služby nebo opatřování podkladů pro rozhodnutí v kárném řízení, a to až do skončení kárného řízení, nepomine-li důvod, pro který byl státní zaměstnanec výkonu služby zproštěn, dříve.

Podle § 48 odst. 3 zákona o státní službě přísluší státnímu zaměstnanci ode dne zproštění výkonu služby na základě usnesení o zahájení trestního stíhání nebo z důvodu vazby, plat ve výši 50 % jeho měsíčního platu, nejméně však ve výši minimální mzdy podle jiného zákona; tato část platu se zvýší o 10 % jeho měsíčního platu na každou státním zaměstnancem vyživovanou osobu, nejvýše však do výše 80 % jeho měsíčního platu. Státnímu zaměstnanci zproštěnému výkonu služby na návrh kárné komise přísluší ode dne zproštění plat ve výši 80 % jeho měsíčního platu.

Podle § 48 odst. 4 zákona o státní službě platí, že pokud státní zaměstnanec nebyl pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin proti pořádku ve věcech veřejných pravomocně odsouzen, jeho trestní stíhání nebylo podmíněně zastaveno ani nebylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, popřípadě pokud státnímu zaměstnanci nebylo v kárném řízení uděleno kárné opatření podle § 89 odst. 2 písm. c) nebo d) zákona o státní službě (kárné opatření odvolání ze služebního místa představeného, kárné opatření propuštění ze služebního poměru), zkrácení jeho platu se mu po skončení trestního stíhání nebo po skončení kárného řízení doplatí.

Zákon o státní službě, resp. zákoník práce neobsahují úpravu vzniku nároku na dovolenou při zproštění výkonu služby. Poradní sbor zastává názor, že je proto třeba v této otázce postupovat analogicky podle citovaného ustanovení § 48 odst. 4 zákona o státní službě, vznik nároku na dovolenou posuzovat zpětně po skončení trestního stíhání, resp. po skončení kárného řízení a nárok na dovolenou za dobu zproštění výkonu služby státnímu zaměstnanci přiznat pouze v případě, že státní zaměstnanec nebyl pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin proti pořádku ve věcech veřejných pravomocně odsouzen, jeho trestní stíhání nebylo podmíněně zastaveno ani nebylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, resp. v případě, že státnímu zaměstnanci nebylo v kárném řízení uděleno kárné opatření odvolání ze služebního místa představeného nebo kárné opatření propuštění ze služebního poměru.

Podle § 103 odst. 1 zákona o státní službě dovolená státních zaměstnanců činí 5 týdnů v kalendářním roce a jinak se řídí § 211 až 223 zákoníku práce.

Podle § 217 odst. 4 zákoníku práce platí, že zaměstnavatel nesmí určit čerpání dovolené na dobu, kdy zaměstnanec vykonává vojenské cvičení nebo službu v operačním nasazení, kdy je uznán dočasně práce neschopným podle zvláštního právního předpisu, ani na dobu, po kterou je zaměstnankyně na mateřské nebo rodičovské dovolené a zaměstnanec na rodičovské dovolené. Na dobu ostatních překážek v práci na straně zaměstnance smí zaměstnavatel určit čerpání dovolené jen na jeho žádost.

Zákoník práce v § 217 odst. 4 stanoví výčet překážek v práci na straně zaměstnance, při kterých zaměstnavatel zaměstnanci určit čerpání dovolené nesmí, a dále stanoví, že v případě ostatních překážek v práci na straně zaměstnance smí zaměstnavatel určit dovolenou jen na žádost zaměstnance.

Zproštění výkonu služby není zákonem o státní službě ani zákoníkem práce výslovně označeno jako překážka ve službě (v práci). Přesto se svou povahou překážce ve službě blíží, a to překážce ve službě na straně služebního úřadu. Státní zaměstnanec zproštěný výkonu služby je zpravidla připraven a schopen vykonávat službu, ale zákon o státní službě mu

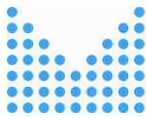
z důvodu ochrany služebního úřadu (z důvodu ochrany zájmu služebního úřadu na řádném výkonu služby) a z důvodu ochrany veřejného zájmu na řádném průběhu trestního stíhání, resp. kárného řízení ve výkonu služby brání.

Zákaz určit čerpání dovolené, resp. možnost určit čerpání dovolené pouze na žádost zaměstnance ve smyslu § 217 odst. 4 zákoníku práce se vztahuje pouze na dobu překážek v práci na straně zaměstnance, proto se na dobu zproštění výkonu služby nevztahuje. Služební orgán tedy státnímu zaměstnanci určit čerpání dovolené na dobu zproštění výkonu služby může, a to i bez žádosti státního zaměstnance, ovšem za dodržení podmínek stanovených pro určení čerpání dovolené (zejména povinnost určit čerpání dovolené podle písemného rozvrhu čerpání dovolené a povinnost písemného oznámení o určení doby čerpání dovolené státnímu zaměstnanci alespoň 14 dnů předem ve smyslu § 217 odst. 1 zákoníku práce).

Dalším korektivem pro určení čerpání dovolené státnímu zaměstnanci na dobu jeho zproštění výkonu služby je možnost naplnění smyslu a účelu dovolené, tj. možnost zotavení státního zaměstnance. Služební orgán proto může státnímu zaměstnanci zproštěnému výkonu služby určit čerpání dovolené pouze tehdy, nebrání-li naplnění smyslu dovolené podstatným způsobem okolnosti přímo související s trestním stíháním nebo kárným řízením. Vzhledem k tomu, že možnost naplnění účelu dovolené je v průběhu vazby státního zaměstnance značně omezena, je určení čerpání dovolené státnímu zaměstnanci na dobu jeho zproštění výkonu služby z důvodu vazby vyloučeno.

Čerpání dovolené v době zproštění výkonu služby nemá za následek přerušení ani stavění zproštění výkonu služby státního zaměstnance. Přerušením zproštění výkonu služby z důvodu určení čerpání dovolené v době zproštění výkonu služby by byl popřen základní smysl zproštění výkonu služby, a to zamezení přístupu zproštěnému státnímu zaměstnanci do služby (služebního úřadu). Čerpání dovolené státním zaměstnancem se tedy jeho zproštění výkonu služby nedotkne.

Co se týče platových nároků státního zaměstnance zproštěného výkonu služby, který v době zproštění čerpá dovolenou, bude státnímu zaměstnanci náležet náhrada platu ve výši

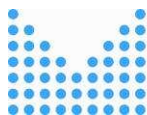

průměrného výdělku ve smyslu § 103 odst. 3 zákona o státní službě. V souladu s § 174 zákona o státní službě se bude při zjišťování výše průměrného výdělku postupovat podle § 352, 353, § 354 odst. 1 až 3 a § 355 až 357 zákoníku práce. Podle § 353 odst. 1 zákoníku práce se průměrný výdělek zjistí z hrubé mzdy nebo platu zúčtované zaměstnanci k výplatě v rozhodném období a z odpracované doby v rozhodném období, přičemž rozhodným obdobím je podle § 354 odst. 1 zákoníku práce předchozí kalendářní čtvrtletí. V případě zjišťování průměrného výdělku pro účely určení výše náhrady platu náležející státnímu zaměstnanci za dobu čerpání dovolené v době jeho zproštění výkonu služby je rozhodným obdobím ve smyslu § 354 odst. 1 zákoníku práce kalendářní čtvrtletí předcházející čerpání dovolené.

Podle § 175 zákona o státní službě se plat při zproštění výkonu služby pro účely zjišťování průměrného výdělku nezahrnuje do hrubého platu zúčtovaného státnímu zaměstnanci k výplatě v rozhodném období a doba, po kterou je tento plat poskytován, se nepovažuje za odpracovanou v rozhodném období. Pokud státní zaměstnanec v rozhodném období neodpracuje alespoň 21 dnů, použije se k určení výše náhrady platu za dobu čerpání dovolené pravděpodobný výdělek podle § 355 zákoníku práce. Pravděpodobný výdělek se podle § 355 odst. 2 zákoníku práce zjistí z hrubé mzdy nebo platu, které zaměstnanec dosáhl od počátku rozhodného období, popřípadě z hrubé mzdy nebo platu, které by zřejmě dosáhl, přičemž se přihlédne zejména k obvyklé výši jednotlivých složek mzdy nebo platu zaměstnance nebo ke mzdě nebo platu zaměstnanců vykonávajících stejnou práci nebo práci stejné hodnoty.

II. Zproštění výkonu služby a dočasná neschopnost k výkonu služby

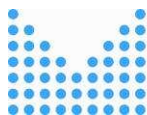
Ve vztahu institutu zproštění výkonu služby na základě usnesení o zahájení trestního stíhání nebo z důvodu vazby nebo na návrh kárné komise a institutu dočasné neschopnosti k výkonu služby se poradní sbor zabýval otázkami, zda je státní zaměstnanec zproštěný výkonu služby povinen uvědomit služební úřad o skutečnosti, že byl ošetřujícím lékařem uznán dočasně neschopným k výkonu služby, a v jaké výši přísluší státnímu zaměstnanci zproštěnému výkonu služby plat v době, kdy je uznán dočasně neschopným k výkonu služby. Poradní sbor se dále

zabýval otázkou, zda lze státního zaměstnance, který je ošetřujícím lékařem uznán dočasně neschopným k výkonu služby, zprostit výkonu služby.

Dočasná neschopnost k výkonu služby je jednou z překážek ve službě na straně státního zaměstnance (§ 104 zákona o státní službě ve spojení s § 191 zákoníku práce), pro kterou je zaměstnavatel (služební úřad) povinen omluvit nepřítomnost státního zaměstnance ve službě. Při zproštění výkonu služby státní zaměstnanec službu nevykonává, proto nemusí svou nepřítomnost ve službě omlouvat. Přesto je třeba, aby se služební úřad o skutečnosti, že je státní zaměstnanec zproštěn výkonu služby uznán dočasně neschopným k výkonu služby, neprodleně dozvěděl, neboť s touto skutečností jsou spojeny další povinnosti služebního úřadu (povinnost dodržet zákaz určení čerpání dovolené státního zaměstnance na dobu jeho dočasné neschopnosti k výkonu služby, povinnost oznamovat okresní správě sociálního zabezpečení skutečnosti, které mohou mít vliv na vyplácení nemocenského).

Trvá-li dočasná neschopnost k výkonu služby déle než 14 kalendářních dnů, má pojištěnec (státní zaměstnanec) podle § 23 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, nárok na nemocenské. Podle § 16 písm. b) zákona o nemocenském pojištění však pojištěnec (státní zaměstnanec) nemá nárok na výplatu nemocenského za dobu, po kterou mu náleží podle zvláštních právních předpisů ze zaměstnání, z něhož nemocenské náleží, nadále započitatelný příjem, s výjimkou služebního příspěvku na bydlení poskytovaného podle zákona o vojácích z povolání. Státní zaměstnanec zproštěn výkonu služby, kterému vznikne nárok na nemocenské, tedy nemá nárok na jeho výplatu, neboť mu ze služebního poměru náleží započitatelný příjem podle § 48 odst. 3 zákona o státní službě. Podle § 97 odst. 3 zákona o nemocenském pojištění je zaměstnavatel povinen neprodleně oznamovat okresní správě sociálního zabezpečení skutečnosti, které mohou mít vliv na vyplácení nemocenského. Pokud by tak zaměstnavatel nečinil, vystavuje se odpovědnosti za přeplatek na nemocenském ve smyslu § 124 odst. 1 věta druhá zákona o nemocenském pojištění. Zaměstnavatel je odpovědný za přeplatek na dávce, pokud zavinil, že byla vyplacena neprávem. Za přeplatek na dávce bude odpovědný též zaměstnanec, který přijal dávku, ačkoliv z okolností musel předpokládat, že byla vyplacena neprávem. Kromě toho podle § 52 písm. d) ve spojení s písm.

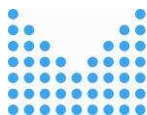

c) zákona o nemocenském pojištění platí, že pokud se zjistí, že se změnily skutečnosti rozhodné pro nárok na výplatu dávky a byla by dávka vyplácena neprávem, její vyplácení se zastaví. Řízení o zastavení výplaty dávek se podle § 145 odst. 4 zákona o nemocenském pojištění zahajuje na návrh pojištěnce, jeho zaměstnavatele nebo z moci úřední.

Aby služební úřad mohl splnit výše uvedenou oznamovací povinnost vůči okresní správě sociálního zabezpečení upravenou v § 97 odst. 3 zákona o nemocenském pojištění a předešel tak vzniku přeplatku na nemocenském, musí se o skutečnosti, že je státní zaměstnanec zproštěný výkonu služby uznán dočasně neschopným k výkonu služby, včas dozvědět.

Dále platí, že podle § 103 odst. 1 zákona o státní službě ve spojení s § 217 odst. 4 zákoníku práce nesmí být státnímu zaměstnanci určeno čerpání dovolené na dobu, kdy je uznán dočasně práce neschopným, což platí i v případě státního zaměstnance zproštěného výkonu služby. Aby mohl služební úřad uvedený zákaz dodržet, musí mu být skutečnost, že je státní zaměstnanec zproštěný výkonu služby uznán dočasně neschopným k výkonu služby, známa.

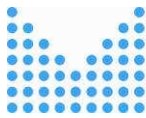
Z výše uvedených důvodů a v souladu s § 104 odst. 1 zákona o státní službě ve spojení s § 206 odst. 1 zákoníku práce je státní zaměstnanec zproštěný výkonu služby, který je uznán ošetřujícím lékařem dočasně neschopným k výkonu služby, povinen o své dočasné neschopnosti k výkonu služby služební úřad bez zbytečného průtahu uvědomit. Dočasnou neschopnost k výkonu služby již není státní zaměstnanec povinen prokazovat doložením rozhodnutí ošetřujícího lékaře o uznání dočasné pracovní neschopnosti, neboť s účinností od 1. ledna 2020 byla zákonem č. 259/2017 Sb. a zákonem č. 164/2019 Sb. zavedena povinná elektronizace hlášení o dočasných pracovních neschopnostech (tzn. e-neschopenka). Služební úřad si informaci státního zaměstnance o jeho dočasné neschopnosti k výkonu služby ověří buď prostřednictvím služby pro ověření údajů o dočasných pracovních neschopnostech zaměstnanců, nebo na základě žádosti obdrží o dočasně neschopnosti státního zaměstnance k výkonu služby elektronickou notifikaci. V souvislosti s výše uvedeným se poradní sbor zabýval otázkou platových nároků státního zaměstnance zproštěného výkonu služby, který je

uznán dočasně neschopným k výkonu služby. Podle § 48 odst. 3 zákona o státní službě přísluší státnímu zaměstnanci ode dne jeho zproštění výkonu služby na základě usnesení o zahájení trestního stíhání nebo z důvodu vazby plat ve výši 50 % jeho měsíčního platu, nejméně však ve výši minimální mzdy podle jiného zákona (srov. i úpravu týkající se zvýšení platu na každou státním zaměstnancem vyživovanou osobu). Ode dne zproštění výkonu služby na návrh kárné komise přísluší státnímu zaměstnanci plat ve výši 80 % jeho měsíčního platu. Podle § 128 odst. 1 zákona o státní službě přísluší státnímu zaměstnanci, který byl uznán dočasně neschopným k výkonu služby, v době prvních 14 dnů dočasné neschopnosti k výkonu služby za dny, které jsou dny výkonu služby, plat ve snížené výši, a to ve výši 60 %. Zákon o státní službě neobsahuje¹ právní úpravu souběhu výše uvedených nároků na plat při zproštění státního zaměstnance výkonu služby a při dočasné neschopnosti státního zaměstnance k výkonu služby.

Předmětem služebního poměru je stejně jako v případě pracovního poměru výkon závislé činnosti (služby), přičemž služební úřad (orgán) státnímu zaměstnanci přiděluje práci (ukládá služební úkoly) a státní zaměstnanec službu za stanovený plat vykonává. Po dobu zproštění státního zaměstnance výkonu služby mu služební úřad (orgán) služební úkoly neukládá a nemůže tak plnit svou primární povinnost, jež je předmětem služebního poměru. Jako náhrada přísluší státnímu zaměstnanci plat ve snížené výši stanovené podle § 48 odst. 3 zákona o státní službě. Pokud služební úřad (orgán) státnímu zaměstnanci neukládá služební úkoly, je irelevantní, zda je státní zaměstnanec připraven k plnění služebních úkolů, nebo zda v tom státnímu zaměstnanci brání určitá překážka ve službě na straně státního zaměstnance. Poradní sbor proto zastává názor, že státnímu zaměstnanci zproštěnému výkonu služby přísluší i v době, kdy je ošetřujícím lékařem uznán dočasně neschopným k výkonu služby, plat ve snížené výši stanovené podle § 48 odst. 3 zákona o státní službě, nikoliv snížený plat z titulu

¹ Podle § 192 odst. 1 věta poslední zákoníku práce platí, že pokud zaměstnanci vznikne v době dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény právo na náhradu mzdy nebo platu podle § 192 zákoníku práce, nepřísluší mu současně náhrada mzdy nebo platu z důvodu jiné překážky v práci. Ustanovení § 104 zákona o státní službě upravující překážky ve službě na straně státního zaměstnance na § 192 zákoníku práce neodkazuje. Zákon o státní službě obsahuje vlastní úpravu platu při dočasné neschopnosti k výkonu služby v § 128. Nad to institut zproštění výkonu služby není výslovně označen jako překážka ve službě, i když svou povahou se jí blíží.

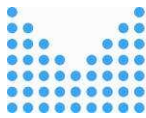
dočasné neschopnosti státního zaměstnance k výkonu služby podle § 128 zákona o státní službě.

Dočasná neschopnost státního zaměstnance k výkonu služby není překážkou pro vydání rozhodnutí o jeho zproštění výkonu služby. Bude-li státní zaměstnanec zproštěn výkonu služby v době, kdy je uznán dočasně neschopným k výkonu služby, přísluší státnímu zaměstnanci ode dne zproštění výkonu služby snížený plat podle § 48 odst. 3 zákona o státní službě. V případě, že je státní zaměstnanec zproštěn výkonu služby v době, kdy je uznán dočasně neschopným k výkonu služby a má nárok na výplatu nemocenského, je služební úřad v souladu s § 97 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění povinen neprodleně oznámit okresní správě sociálního zabezpečení, že státnímu zaměstnanci přísluší snížený plat podle § 48 odst. 3 zákona o státní službě, a proto v souladu s § 16 odst. 1 písm. b) zákona o nemocenském pojištění nemá právo na výplatu nemocenského.

III. Zproštění výkonu služby a zápočet praxe

Poradní sbor se dále zabýval otázkou, zda lze dobu zproštění výkonu služby započítat do doby započitatelné praxe pro účely zařazení státního zaměstnance do platového stupně příslušné platové třídy ve smyslu § 145 odst. 1 zákona o státní službě ve spojení s § 3 odst. 1 nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců.

Dle § 3 odst. 1 nařízení vlády o platových poměrech státních zaměstnanců se státní zaměstnanec zařadí do platového stupně příslušné platové třídy podle započitatelné praxe a míry jejího započtení. Podle druhého odstavce uvedeného ustanovení se za započitatelnou praxi považuje výkon státní služby a výkon obdobných činností, jaké jsou požadovány na příslušném služebním místě, a dále ve stanovené míře též tam uvedené náhradní doby praxe (doby vyjmenovaných překážek v práci na straně zaměstnance). Doba zproštění výkonu služby se za náhradní dobu praxe nepovažuje. Poradní sbor zastává názor, že i v případě, že státní zaměstnanec nebude za daný úmyslný trestný čin nebo trestný čin proti pořádku ve věcech veřejných z nedbalosti pravomocně odsouzen, jeho trestní stíhání nebude podmíněně zastaveno, ani nebude rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, resp.

i v případě, že státnímu zaměstnanci nebude v kárném řízení uloženo kárné opatření podle § 89 odst. 2 písm. c) nebo d) zákona o státní službě, nelze automaticky zahrnout celou dobu zproštění výkonu služby do započitatelné praxe všem státním zaměstnancům, protože tím by se v podstatě rozšířil taxativně stanovený rozsah náhradních dob stanovený v § 3 nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců. Při zápočtu této doby do započitatelné praxe je nutné vycházet z účelu stanoveného postupu v platových stupních podle její diferencované míry. Jde o princip ocenění vyšší míry výkonnosti na základě získání vyšší míry zkušeností a dovedností s tím, že na začátku výkonu státní služby je nutné, aby si státní zaměstnanec osvojoval rychleji (intenzivněji) větší množství nových znalostí a dovedností, a proto je postup v platových stupních rychlejší. Jako výkon služby proto nelze obecně stanovit shodný zápočet doby zproštění výkonu služby. Lze však doporučit, aby i v nejnižších platových stupních byla započítána doba 6 měsíců, shodně jako u zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů, kdy lze předpokládat, že státní zaměstnanec výpadek ve výkonu služby zvýšeným úsilím může kompenzovat. Obecně lze konstatovat, že čím je vyžadována delší doba započitatelné praxe pro postup do vyššího platového stupně, tím lze započítat delší dobu zproštění výkonu služby. Je vždy nutné zachovat princip rovnosti v odměňování. Proto je nutné posoudit, do jaké míry doba, po kterou státní zaměstnanec nevykonává státní službu, ovlivní jeho výkonnost oproti státním zaměstnancům, kteří po celou stanovenou dobu státní službu skutečně vykonávali, a zda je správné a spravedlivé, aby byli odměňováni shodným, nebo vyšším platovým tarifem.

Pokud služební orgán povolí státnímu zaměstnanci v době zproštění výkonu služby výkon jiné výdělečné činnosti, posuzuje se doba této výdělečné činnosti podle pravidel uvedených v § 3 odst. 2 nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců (v plném rozsahu doba výkonu obdobných činností, jaké jsou požadovány na příslušném služebním místě, v rozsahu nejvýše dvou třetin doba jiné praxe, a to v závislosti na míře její využitelnosti pro výkon služby na příslušném služebním místě). Nesmí přitom dojít k dvojímu zápočtu doby praxe v důsledku zápočtu doby zproštění výkonu služby a zápočtu doby výkonu jiné výdělečné činnosti konané v téže době jako zproštění výkonu služby.